

תפילת חבקוק הנביא

מתוך הספר 'תפילה לשלמה'
מאת הגאון הינוקא רבנו שלמה יהודה שליט"א

חבקוק פרק ג' - עם פירוש משולב בין המילים - מתוך הספר 'נבואות אחרית הימים', תפלה על הדור האחרון, שיזכו לגאולה ולישועה במלחמת גוג ומגוג - הוא יום הדין הגדול והנורא - יום בוא גוג על אדמת ישראל ועל ירושלים - הוא יום הגאולה ותהיה יי' למלך על כל הארץ, ביום תהיה יי' אחד ושמו אחד (זכריה יז, ט)

(א) **תַּפְלָה לְחַבְקוֹק הַנְּבִיא** שהתפלל - על **שְׁגִינֹת** על הדור האחרון, המבולבל וחסר דעת - עד שעוונותיו נחשבים כשגגות:

(ב) **יִי! שְׁמַעְתִּי שְׁמַעַךְ** את גבורתך, דהיינו; שהגלות האחרונה תתארך מאוד, וזו גבורתך שאתה מאריך אפך להשעים - **יִרְאֵתִי** איך יוכלו יראי ה' להחזיק מעמד. **יִי! פַּעֲלֶךְ** אשר פעלת נוראות ביציאת מצרים **בְּקֶרֶב שָׁנִים** בשנים אלו **חִיֵּיהוּ** תעורר שוב, **בְּקֶרֶב שָׁנִים** בשנים אלו **תוֹדִיעַ** את האמת בעולם, **בְּרָגוֹ** כשתעשה דין ברשעים במלחמת גוג ומגוג - **יָרָם תִּזְכּוֹר** זכור רחמך על בניך, ותצילם:

(ג) ואז **אֱלֹהֵי גִלּוֹי** אלהותך ומלכותך - **מִתִּימָן** מכני עשו - שתשמידם **יְבוּא**, וקדושתך וגדולתך - **מִיַּהר פֶּאֶרֶן** מכני ישמעאל שתכלם, **סֶלָה** תהיה לעולמים. ככתוב (יחזקאל לח, כג) **וְהַתְּגַדְלֵתִי, וְהַתְּקַדְשֵׁתִי, וְנִדְרַעְתִּי לְעֵינֵי גוֹיִם רַבִּים, וְיָדְעוּ כִּי אֲנִי יי'.** דהיינו; על ידי הדין שיעשה בגוים וברשעים, והצלת הצדיקים בניסים גלויים, וגילוי שכינתו עליהם בעניי כבוד ביום וחומת אש בלילה, תתגלה אמיתות תורתו ושעם ישראל הם בניו, ואז **כֶּסֶף שְׁמֵי הוֹדוֹ**, הודו והודו וגדולתו וכחו - יתגלה בכל העולם, **וְתִהְיֶה מְלָאךְ הָאָרֶץ.** כל העולם יהללוהו, ככתוב (תהלים קמח): **(יא) מֶלֶכִּי אֶרֶץ וְכָל לְאֻמִּים שָׁדִים וְכָל שְׁפָטֵי אֶרֶץ:** (יב) **בַּחוּרִים וְגַם בָּתוּלוֹת וְקָנִים עִם נָעִרִים:** (יג) **יִהְיֶה אֵת שֵׁם יי' כִּי נִשְׁגָּב שְׁמוֹ לְבָדוֹ הוֹדוֹ עַל אֶרֶץ וְשָׁמַיִם:** (יד) **וְיָם יָרֵן לְעַמּוֹ תִּתְּחַלֶּה לְכָל חֲסִידָיו לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל עִם קָרְבֵי הַלְלוּיָהּ.**

(ד) **וְנִגְהָ זֶה אֹדוֹ כְּאֹדוֹ מִמֶּשׁ תִּהְיֶה, קֶרֶנִּים קֶרֶנִּי אֹדוֹ מִיָּדוֹ** מהשגחתו והשראת שכינתו לו, יתגלו על יראיו, ככתוב (זכריה יז, י): **וְהָיָה לְעֵת עֶרֶב יִהְיֶה אֹדוֹ. אֵךְ עַדִּיין וְשֵׁם בְּשָׁמַיִם חֲבִיזִין** נחבא **עֵזוֹ** כוחו ועוצמתו שאין לה סוף:

(ה) **חֲזוֹר לְתֹאֵר אֵת יוֹם בּוֹא גוֹג עַל אֲדַמַּת יִשְׂרָאֵל: לִפְנֵי יֶלֶךְ דָּבָר,** להעניש את חיילי גוג, ככתוב (יחזקאל לח, כב): **וְנִשְׁפָּטְתִּי אֹתוֹ בְּדָבָר וּבְדָם, וַיֵּצֵא רֶשֶׁף מִלֹּאכֵי מוֹזוֹת לְהַגְלִיזוֹ בְּשִׁלְחוֹתוֹ:**

(ו) **עֲמֵד הַקֶּבֶ"ה וַיִּמְדָּר** יקבע מחדש את מידת ארץ כדור הארץ. ככתוב (ישעיהו סה, יז): **כִּי הִנְנִי בּוֹרֵא שְׁמַיִם הַדְּשִׁים וְאֶרֶץ הַדְּשָׁה, רְאֵה מַעֲשֵׂי הַגּוֹיִים וַיִּתֵּר גּוֹיִם.** יתיר את דמם, ויפקירם לאתני הטבע. **וַיִּתְּפָצְצוּ הָרָדִי עַד, שָׁחוּ הוֹשְׁפָלוֹ גִבְעוֹת עוֹלָם,** ככתוב (ישעיהו נד, י): **כִּי הִדְרִים יִמְּשׁוּ וְהִגְבְּעוֹת תִּמְוֹטֶינָה.** ואז כולם כבר יראו כי **הַלִּיכוֹת עוֹלָם** הנהגת העולם כולו לו בידו:

(ז) **תַּחַת אֵנִן** ביטול **רְאִיתִי** שנמצאים **אֱהִלִּי כוֹשֵׁן** בתי הכושים, **יִרְגָּזוּן יִרְיעוֹת** אהלי ארץ מדין ישמעאל:

(ח) **הַבְּנִהרִים תִּהְיֶה יי' - ?** מדוע הוא מייבשם, **אִם בְּנִהרִים** חרה אַפֶּךָ, **אִם בָּיִם עֲבָרְתָךְ** האם על הים אתה כועס - כי שפכת אותו על היבשה [שאלה שאינה דורשת תשובה]. **כִּי** כאשר **תִּרְכַּב עַל סוּסֶיךָ** לצאת למלחמה על הגוים, **מִרְכַּבְּתֶיךָ יִשְׁוּעָה** מרכבות מלאיך יושיעו את עבדיך:

(ט) עָרִיָה תתגלה תעורר ותתעורר קשָׁתְךָ הקשת בענן, לזכור שִׁבְעוֹת מַטּוֹת שבועתך למטות, היינו שבטי ישראל - אִמֶּר סֶלָה אִמִּירְתֶּךָ הַנְּצִחִית, ככתוב (ישעיהו נד ט): כִּי מִי נָח זֹאת לִי [זכר זה בענין, כמו המכול שהבאתי בדורו של נח] - אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי [שכמו שנשבעתי] מִעֵבֶר מִי נָח עוֹד עַל הָאָרֶץ [שלא אביא יותר מכול, והקשת בענן נתתי אות], כֵּן נִשְׁבַּעְתִּי מִקֶּצֶף עֲלֶיךָ וּמִגֶּעֶר כָּךְ [שכיום הגאולה, אתם תהיו מוגנים מהמים ומהאש ומרעידת האדמה], וּלְכֵן נִהְרֹות - תִּבְקַע אֶרֶץ הָאֲדָמָה תבקע את הנהרות, ותעשה בהם דרך לעבור גאולים:

(י) רָאוּךְ כהתגלותך יִחִילוּ יִדְעוּ הָרִים, זָרָם מִיָּם עֲבַר את ראשי ההרים, נָתַן תְּהוֹם קוֹלוֹ בקול רעש גדול, רוֹם יִדְהוּ נֶשֶׁא ומימיו נשאו ידיהם והתרוממו לשמים:

(יא) שָׁמַשׁ יָרַח עֲמַד זָבֵלָה יעמדו במקומם - כאילו הפסיקו מהלכם, לְאוֹר חֲצִיךָ מטאורים של כוכב השביט יִהְיוּ בְּנֵי אָדָם, לְנֹגַהּ לאורו החוזר בְּרֶק חֲנִיתְךָ של כוכב השביט, ככתוב (דברים לב) (מא) אִם [כאשר] שְׁנוֹתֶיךָ [אשנן ואכפול] בְּרֶק חֲרָבִי [מסוף השמים ועד סוף השמים יראה ברק חרבי (אונקלוס. וראה ישעיהו לד, ח)], וְתִאָּחֲזוּ בְּמִשְׁפַּט יָדֶיךָ [ראה דניאל ז, י], אֲשֶׁר־נָקַם לְצַרִּי, וְלִמְשָׁנָי אֲשֶׁלָּם- (מכ) אֲשֶׁכִּיר [ארוח] חֲצִי מָדָם, וְ חֲרָבִי תֹאכַל בָּשָׂר [תהרוג בעמים], מָדָם חָלַל וְשָׂכָרָה, [לחסיר כתרם] מֵרֹאשׁ פְּרָעוֹת אוֹיֵב [אונקלוס. וראה עוד בפסוק הבא כאן]:

(יב) בְּזַעַם - תִּצְעַד עַל אֶרֶץ, כאילו רומם אותה ברגליו, והכוונה למטר של מטאורים, ככתוב (ישעיהו סו, טז): כִּי בָאֵשׁ יִי נִשְׁפָּט, וּבְחֶרֶב אֶת כָּל בָּשָׂר, וְרֶב־וּ חָלְלִי יִי. בָּאָף - תִּדְוֹשׁ גּוֹיִם חֵיל גּוֹג, וְכֵן בָּאֶרֶץ הַמּוֹגֵג, תִּמְטִיר עֲלֵיהֶם אֵשׁ וגפרית (ראה ישעיהו לד):

(יג) יֵצֵאת מִמְּכוֹן שִׁכְתְּךָ לִישַׁע עֲמָד, לִישַׁע אֶת מְשִׁיחְךָ משיח בן דוד, מִחֲצֵת רֹאשׁ לגויים מִבֵּית רִשָׁע מִבֵּית עֹמֶלֶק, והיינו המלך גוג, עֲרוֹת גִּילּוֹי יִסּוּד כלומר; חֲפִירָה הַמְּחַרֶּבֶת את הַבֵּנִין מִיִּסּוּדוֹ - עַד צִוָּאֵר אַחֵר כך תחריבהו עד הצואר, כלומר עד סופו סֶלָה לנצח:

(יד) נִקְבַּת בְּמַטְיָו - רֹאשׁ פְּרִזּוֹ ככלי נשקם של עצמם תִּקַּב את קִצְיָנוּ המתפרצים עלינו, ככתוב (יחזקאל לח, כא) חֶרֶב אִישׁ בְּאֵחָיו תִּהְיֶה, יִסְעֲרוּ שִׁיסְתַּעְרוּ מִירוּשָׁלַיִם, עֲלִיצְתָם שִׁמְחָתָם תִּהְיֶה - כְּמוֹ לְאָכַל עֵנִי בְּמִסְתָּרָה כמו שתופסים גנב עני שמסתתר:

(טו) וְתִלָּחַם בָּהֶם כְּמוֹ שֶׁדִּרְכָּתָהּ מִלְשׁוֹן דְּרִיכָת קֶשֶׁת בָּיָם בים סוף סוֹסִיךְ מִרְכַּבוֹת מִלֵּאכִיךְ - חֲמוֹר - מִיָּם רָבִים המים נעשו כציבור אֲבָנִים הַמְּכִים בָּהֶם:

(טז) שְׁמַעְתִּי כָל זֶה וְתִרְגַּז בְּטָנִי מִפֶּחַד, לְקוֹל צִלְלוֹ שִׁפְתֵי שַׁפְתֵי מִצְלָלִים וְנוֹקְשִׁים זֶה לָזֶה, יָבוֹא רָקֵב בְּעֶצְמִי, וְתַחְתִּי אֶרְגֵּז, אֲשֶׁר אֲנוּחַ לְיוֹם צָרָה שֶׁהַגְּאוּלָּה תִּהְיֶה דוֹקָא בְּיוֹם שֶׁל כּוֹז צָרָה, לְעֵלּוֹת לְעַם יְגוֹדְנִי שֶׁגּוֹג יַעֲלֶה עַל יְרוּשָׁלַיִם לְהִילָחֵם בְּעַם הַמְּקוֹבֵץ בָּהּ כְּאִגּוּדָה אַחַת, וְיוֹשֵׁב בָּהּ לְבַטֵּחַ:

(יז) כִּי תֵאָנֶה לֹא תִפְרָח אֹז, וְאִין יָבוֹל בְּגַפְנִים מחמת החורבן שיהיה מן האש שתִּרְדֵּם מִהַשְׁמַיִם, בְּחֹשׁ יִרְזָה מַעֲשֵׂה זֵית, וְשִׁדְמוֹת שִׁדָּה תְּבוּאָה לֹא עֲשֵׂה אֲכָל כִּי יִהְיֶהסוּ הַשְּׂדוֹת (ראה מִיכָה ז, יג), גִּזְרֵה כֻלָּה מִמְּכָלָה מִמְּכֵלָאוֹת צֵאן, וְאִין בָּקָר בְּרִפְתִּים:

(יח) וּבְכָל זֹאת וְאִנִּי הַצְדִּיקִים שִׁישְׁאָרוּ בִּי אֶעֱלֹזָה בַּמִּפְלֵת גּוֹג, אֲגִילָה בְּאַלְהֵי יִשְׂרָאֵל (ישעיהו סו, יח): וְדִאֲתָם, וְשֵׁשׁ לְבָבָם, וְעֲצֻמוֹתֵיכֶם כְּדָשָׁא תִפְרָחְנָה, וְגוֹדְעָה יָד יִי' [השגחתו הפלאתו לשמוח] אֶת עֲבָדָיו, וְזַעַם אֶת אִיכָּיו:

(יט) אֱלֹהִים אֲדָנִי חֵילִי כּוּחִי וּפְרָנְסָתִי. כִּי יִפְרַנֵּם את הַצְדִּיקִים בְּכָל מִינֵי גִיסִים. וְיִשְׁם רְגִלִּי בְּאֵילוֹת לְדוֹדוֹף אוֹיְבִי וּלְכֻלּוֹתָם, וְעַל כְּמוֹתֵי בִירוּשָׁלַיִם הַגְּבוּוּהָ יִדְרַכְנִי, לְמַנְצָה בְּגִינּוֹתַי אֲז נוֹדָה וְנִשְׁבַּח לְבוֹדָאֲנוּ עַל כָּל חֲסָדָיו - בְּנִיגוֹנִים נִפְלְאוֹים: (ראה: תי, רש"י, רד"ק, אברבנאל, מצודת דוד, מלבי"ם. ובשאר נבואות אחרות הימים).